МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
бакалавра

на тему: **ІЛЮСТРУВАННЯ ТА РОЗРОБКА МЕРЧАНДАЙЗИНГОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ДРУКОВАНОГО ВИДАННЯ «ТИСЯЧА ПАМ'ЯТНИХ ПОЦІЛУНКІВ»**

Виконала:
студентка 4 курсу, групи 6.0221
спеціальності 022 «Дизайн»
освітньо-професійної програми «Графічний дизайн»
Гриценко Тетяна Олександрівна

Керівник: старший викладач кафедри дизайну,
к. пед. н. _____ Олександр БРЯНЦЕВ

Рецензент: старший викладач кафедри дизайну
_____Микола ПОТАПЕНКО

Запоріжжя
2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет *соціальної педагогіки та психології*
Кафедра *дизайну*
Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*
Спеціальність *022 «Дизайн»*
Освітньо-професійна програма *«Графічний дизайн»*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри дизайну
_____ Чемерис Г.Ю.
«___» _____2025 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Гриценко Тетяні Олександрівні

1. Тема роботи: *Ілюстрування та розробка мерчандайзингової продукції друкованого видання «Тисяча пам'ятних поцілунків»* науковий керівник роботи *к.пед.н. Брянцев О. А.* Затверджені наказом ЗНУ № *134-с від 27.01.2025*
2. Строк подання студентом роботи: *09.06.2025*
3. Вихідні дані до роботи: *оригінальний текст роману Тіллі Кол «A Thousand Boy Kisses».*
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що належить розробити): *теоретичні основи ілюстрування друкованих видань, аналіз книги «тисяча пам'ятних поцілунків» як об'єкта ілюструванн, процес створення ілюстрацій та мерчандайзингової продукції*
5. Перелік графічного матеріалу: *презентація, демонстраційна графіка.*
6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали консультанта	Дата, підпис	
		Надано	Отримано

7. Дата видачі завдання: *13.09.2025*

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапі в кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка
1	*Визначити тему та підготувати лист завдання, заяву та декларацію для її затвердження*	*до 20.09.2024*	
2	*Сформувати понятєвий апарат дослідження і визначити стан наукової дослідженості*	*до 01.10.2024*	
3	*Опрацювати історію і розвиток книжкової ілюстрації. Дослідити особливості ілюстрування сучасних літературних творів*	*до 1.11.2024*	
4	*Дослідити питання візуального стиля і його впливу на сприйняття книги, тематики, жанру та ідейного наповнення твору*	*до 15.11.2024*	
5	*Проаналізувати концепції оформлення, образи головних героїв та їхній вплив на візуальне оформлення*	*до 01.12.2024*	
6	*Завершити лайн-арт та опрацювати колір на сторінках мальопису, розробити дизайн серії обкладинок. Результати проєктування описати в ПЗ.*	*до 20.12.2024*	
7	*Визначити мерчиндайзингові обєкти для дизайну і провести дослідження цільової аудиторії*	*до 01.02.25*	
8	*Розробити ілюстрації*	*до 01.04.25*	
9	*Пройти передзахист. Отримання коментарів та зауважень.*	*19.05.2025*	
10	*Відправити ПЗ на нормоконтроль. Отримати коментарі і внести зміни у ПЗ. Надіслати ПЗ на рецензування. Внести зміни у ПЗ згідно із зауваженнями рецензента. Отримати рецензію.*	*до 30.05.2025*	
11	*Відправити ПЗ на перевірку на плагіат. Отримати довідку про проходження антиплагіат-перевірки.*	*до 02.06.2025*	
12	*Завершити друк матеріалів кваліфікаційного проєкту. Передати пакет електронних матеріалів для архіву і репозитарію ЗНУ. Отримати допуск до захисту.*	*до 09.06.2025*	
13	*Взяти участь у засіданні ЕК.*	*16.06.2025*	

Студент _____ *Тетяна ГРИЦЕНКО*
(підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи _____ *Олександр БРЯНЦЕВ*
(підпис) (прізвище та ініціали)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ *Ганна ЧЕМЕРИС*
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Гриценко Т. О. Ілюстрування та розробка мерчандайзингової продукції друкованого видання «Тисяча пам'ятних поцілунків» : кваліфікаційна робота бакалавра спеціальності 022 «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» / Науковий керівник: канд. пед. наук О. А. Брянцев. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 67 с.

UA : Робота викладена на 67 сторінках друкованого тексту. Перелік посилань включає 44 джерела. Об´єкт дослідження: візуальне сприйняття роману «Тисяча пам'ятних поцілунків». Предмет дослідження: процес розробки ілюстрацій і мерчу, заснованого на візуальному осмисленні твору. Мета дослідження: створення художньої ілюстративної концепції роману та розробка зразків мерчандайзингової продукції, яка б відображала настрій, тематику та естетику твору.

Ключові слова : графічний дизайн, проектування, розробка, ілюстрації.

Hrytsenko T. O. Illustration and development of merchandising products for the "Thousand Memorable Kisses" print book : Bachelor's Thesis in Specialty 022 "Design" of the Educational and Professional Program "Graphic Design" / Sci. Adv., PhD O. A. Briantsev. Zaporizhzhia: ZNU, 2025. 67 p.

EN : The work is presented on 67 pages of printed text. The list of references includes 44 sources. Object of research: visual perception of the novel "A Thousand Memorable Kisses". Subject of research: the process of developing illustrations and merch based on the visual understanding of the work. Purpose of research: creation of an artistic illustrative concept of the novel and development of samples of merchandising products that would reflect the mood, theme, and aesthetics of the work.

Key words : graphic design, design, development, illustration.

ЗМІСТ

ВСТУП.....6

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІЛЮСТРУВАННЯ ДРУКОВАНИХ ВИДАНЬ.....9

1.1 Поняттєвий апарат дослідження і стан дослідженості напряму.....9

1.2 Історія та розвиток книжкової ілюстрації.....11

1.3 Особливості ілюстрування сучасних літературних творів.....19

1.3 Візуальний стиль і його вплив на сприйняття книги.....26

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ КНИГИ «ТИСЯЧА ПАМ'ЯТНИХ ПОЦІЛУНКІВ» ЯК ОБ'ЄКТА ІЛЮСТРУВАННЯ.....29

2.1. Тематика, жанр та ідейне наповнення твору.....29

2.2 Образи головних героїв та їхній вплив на візуальне оформлення.....31

2.3 Аналіз існуючих ілюстрацій та можливі концепції оформлення.....32

2.4 Види мерчандайзингової продукції та їх адаптація під візуальний стиль книги.....38

РОЗДІЛ 3 ПРОЦЕС СТВОРЕННЯ ІЛЮСТРАЦІЙ ТА МЕРЧАНДАЙЗИНГОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.....42

3.1 Дослідження цільової аудиторії та її запитів.....42

3.2. Етапи створення ілюстрацій та мерчандайзингової продукції (скетчинг, деталізація, фінальна обробка).....45

3.3. Використання цифрових технологій у розробці ілюстрацій.....57

ВИСНОВКИ.....60

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....62

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному світі все більшого значення набуває ілюстрація в книжкових виданнях. Вона вже давно є не лише доповненням до тексту, а прямим відображенням сюжету, чи важливих подій в книзі, що більше переносять читача в світ та атмосферу твору, а також впливає на емоційне сприйняття та цілісне сприйняття твору. Особливого впливу і актуальності це набуває у художній літературі, де відображені яскраві та емоційні події, наприклад битви чи емоції як в книзі «Тисяча пам’ятних поцілунків» автора Тіллі Коул. Багато людей під час читання уявляють картину подій, образи місцевості та вигляд героїв, ілюстрація в книжках допомагають показати читачеві якими бачить саме автор героїв, і якими він хотів показати їх.

Саме роман «Тисяча пам’ятних поцілунків» чіпляє важливі теми кохання, втрат, внутрішньої сили, боротьби та пам’яті. Тому візуальне переосмислення тексту через ілюстрацію та додаткову продукцію має не лише естетичне сприйняття книги, а ще й допомагає встановити емоційний зв’язок між читачем та героями.

На сьогоднішній день все більше видавництв та дизайнерів розробляють мерчандайзингову продукцію, натхненою твором. Це не тільки спосіб популяризувати твір, а ще й прекрасна можливість поглибити враження від прочитаного через візуальні образи, наприклад такі як—листівки, постери, закладки, стікери, брелки та інше.

Актуальність цієї теми полягає у потребі створення якісного, стильного та емоційно насиченого візуального супроводу до сучасної літератури. Розробка ілюстративної концепції для «Тисячі пам’ятних поцілунків» дозволяє дослідити особливості художнього оформлення романтичного твору та знайти креативні рішення для адаптації графічних образів у форматі мерчу.

Об’єкт дослідження – візуальне сприйняття роману «Тисяча пам’ятних поцілунків».

Предмет дослідження – процес розробки ілюстрацій і мерчу, заснованого на візуальному осмисленні твору.

Мета дослідження полягає у створенні художньої ілюстративної концепції роману та розробці зразків мерчандайзингової продукції, яка б відображала настрій, тематику та естетику твору.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв’язати такі **завдання:**

1. Дослідити історичний розвиток книжкової ілюстрації

2. Проаналізувати особливості ілюстрування сучасних літературних творів, їх візуальний стиль і вплив на сприйняття книги, тематику, жанр та ідейне наповнення твору

3. Проаналізувати існуючих ілюстрацій та можливі концепції оформлення, образи головних героїв та їхній вплив на візуальне оформлення.

4. Визначити види мерчандайзингової продукції та розробити їх адаптацію під візуальний стиль книги.

5. Дослідити цільову аудиторію. Розробити ілюстрацій та мерчандайзингової продукції.

Структура пояснювальної записки складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел і додатків. Обсяг кваліфікаційної роботи становить 67 сторінок, з них обсяг основної частини становить 50 сторінок. Документ містить 23 ілюстрацій, 32 посилання на джерела.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІЛЮСТРУВАННЯ ДРУКОВАНИХ ВИДАНЬ

1.1 Понятєвий апарат дослідження і стан дослідженості напряму

У межах даного дослідження важливо відзначити основні поняття та терміни, що формують теоретичну частину теми. Також треба проаналізувати рівень наукового опрацювання в напрямі ілюстрування художньої літератури. Разом з тим важливим є огляд науковці та дослідників даної теми з їхніми роботами, це дає змогу визначити ступінь актуальності, зрозуміти тенденції в теоретичному і практичному процесі ілюстрування книги.

Ілюстрація (від лат. illustration — освітлення, пояснення) — це зображення, що використовується для візуалізації змісту тексту, його художнього чи наукового доповнення. У «Словнику української мови» подається таке визначення: ілюстрація — малюнок, фотографія, гравюра тощо, що пояснює або доповнює текст; зображення як приклад до чого-небудь [1].

У контексті візуального мистецтва ілюстрація розглядається як важливий засіб художнього інтерпретування літературного твору. Вона створює візуальні образи, які підсилюють зміст і настрій тексту, впливають на уяву читача. Український дослідник книжкової графіки Олександр Данченко зазначає, що ілюстрація «створює візуальний образ на основі тексту, підсилює його емоційне й смислове наповнення» [2, с. 215].

У сучасних наукових підходах ілюстрація трактується не лише як елемент художнього оформлення, а й як повноцінна форма візуальної комунікації. За словами Л. І. Левчук, вона виконує не лише декоративну, а й інформативну функцію, сприяє глибшому розумінню тексту, формує емоційне тло сприйняття літературного твору [3, с. 34].

Як зазначає С. Ю. Лебедєва, «ілюстрація у книзі є не лише засобом прикрашення, а й способом розкриття змісту, що формує візуальну мову твору» [4].

В. І. Шевчук у своїй праці «Основи ілюстрування» підкреслює взаємозв’язок ілюстрації з літературною основою твору: ілюстрація — це одна з форм візуального мистецтва, яка грунтується на взаємозв’язку з текстом і покликана передати ідейно-художній зміст твору засобами зображення [5, с. 17].

Окремої уваги заслуговує ілюстрована книга як об’єкт естетичного сприйняття. Вона не лише супроводжує текст, а й створює власний візуальний світ, що захоплює читача. Як зазначається в науково-популярному дослідженні, ілюстрована книга — це предмет, з яким хочеться спілкуватись, отримуючи естетичне задоволення. Предмет, що завойовує нашу увагу, відкриває, дивує, захоплює у свій особливий простір [6].

Друковане видання — це фізичний об'єкт, який використовується для передачі інформації, виготовлений за допомогою друкарських технологій та містить текст, зображення або інші дані, призначені для публічного доступу. У наукових колах та видавничій практиці його вважають ключовим носієм документної інформації, що забезпечує надійне й тривале збереження даних, незалежно від сучасних технологій відтворення.

Згідно з ДСТУ 3017-95, друковане видання — це документ, що містить текстову та/або графічну інформацію, призначений для поширення у незмінному вигляді, який виготовлений друкарським способом або іншими засобами тиражування. Це визначення застосовується до книг, брошур, журналів, газет та інших періодичних або неперіодичних публікацій [7].

У теоретичних працях із книгознавства зазначається, що друковане видання має ознаки завершеного твору, який призначений для публічного використання. Наприклад, В. О. Ільїн підкреслює, що друковане видання – це

особливий вид документів, які відзначалися стабільністю форми, багаторазовим відтворенням і потенційною тривалістю збереження інформації [8, с. 43].

На думку сучасних дослідників, друковані видання відіграють ключову роль у збереженні культурної спадщини, а також виступають носіями ідей, що формують соціальні й наукові дискурси [9, с. 17].

У ДСТУ 3017-95 вказано, що ілюстроване видання — це видання, в якому велику роль відіграють зображення, розміщені поряд із текстом, чи у вигляді окремих вставок [10].

Н. М. Кушнаренко наголошує, що ілюстровані видання привертають увагу читача не лише змістом, а й візуальним оформленням, що формує естетичне сприйняття та активізує уяву [9, с. 98].

Мерчандайзинг походить від англійського слова merchandise – для торгівлі, значення – ing надає динамізм у концепції, представляючи торговий процес як активний засіб комунікації [11].

За визначенням О. Г. Мозгового, мерчандайзинг – це комплекс маркетингових засобів, які спрямовані на збільшення продажів за рахунок візуального впливу на споживача в торговельному просторі [12, с. 21].

Дизайн книги — це синтез художніх, композиційних і ергономічних рішень, які забезпечують цілісне естетичне сприйняття книги як об’єкта. Дизайн книги включає в себе розробку обкладинки, структури розворотів, типографіки та взаємодію з ілюстраціями. На думку О. Данченка, дизайн книги є проявом синтезу функціональності, читабельності й естетики, що формує унікальне візуальне обличчя видання [13, с. 137].

Концепція оформлення — це система візуальних і стилістичних принципів, що визначають характер книжкового оформлення: кольорова палітра, композиційне рішення, техніка виконання, художній стиль тощо. Л. І. Левчук зазначає, що концепція оформлення – це сукупність авторських,

художніх, графічних та дизайнерських засобів, що сприяють візуальній реалізації змісту книги [14, с. 89].

Ілюстративний матеріал — це візуальні елементи, що додаються до тексту задля уточнення, наочності чи емоційної насиченості. До них належать: фотографії, схеми, малюнки, таблиці, інфографіка. Як наголошує О. В. Чебикін, ілюстративний матеріал відіграє роль додаткового джерела інформації, а також сприяє формуванню візуального мислення читача [15, с. 102].

Ілюстрування дитячих книжок та художніх книг для дорослих читачів досліджували багато науковців, вони розглядали книги в різних аспектах цієї теми: художні образи в ілюстраціях української дитячої літератури Н. Величко [16] та М. Токар [17], Ю. Федіна [18]; основні тенденції та провідних ілюстраторів в сучасній українській книжковій графіці вивчає Ю. Кадоркін [18]; сучасність та розвиток ілюстративного оформлення для художньої літератури для дорослих читачів О. Є. Клочков [19]; аспект культури сучасної дитячої книги Е. Огар [20], А. Майовець [21]; особливості виконання книжкової ілюстрації за допомогою комп'ютерної графіки розглядають І. Макаров [22] та О. Мельник [22]; видавничі норми дитячої книги Н. Шульська [23], А. Манюхіна [23].

Отже ці дослідження свідчать про глибоке вивчення теми, ілюстрування дитячих книжок та художніх книг в українському науковому середовищі. Особливо в аспекті, що пов'язані з історико-стилістичними особливостями та сучасними тенденціями оформлення, а також у прозових і поетичних творів, що базується не основі наукових праць ці дослідники довели, що ілюстрування книжкової літератури добре розвивається і є популярним напрямом у розробці та виданні творів з ілюстраціями у різний час розвитку суспільства.

1.2 Історія та розвиток книжкової ілюстрації

Ілюстрація вже давно є невід'ємною частиною художній творів, здебільшого спочатку її використовували для дитячих книжок, щоб покращити сприйняття дитячих творів, а вже зараз ілюстрації використовують і створюють для будь яких сучасних літературних творів. Також, якщо книга захопила і надихнула людину в соціальних мережах чи на сайтах в інтернеті можна побачити та знайти фан-арти зроблені читачем. Але в стародавні часи ілюстрація розвивалась по іншому, починалась вона з орнаментів та малюнків на камені, чи стінах у скелях.

Протягом усієї історії людства, люди зверталися до наративних зображень, щоб розповідати історії. Найдавніші зафіксовані ілюстрації можна побачити на печерних малюнках, що з'явилися у французькому Ласко, приблизно 15 000 років до н.е. (див. рис. 1.1) [24, с.26].

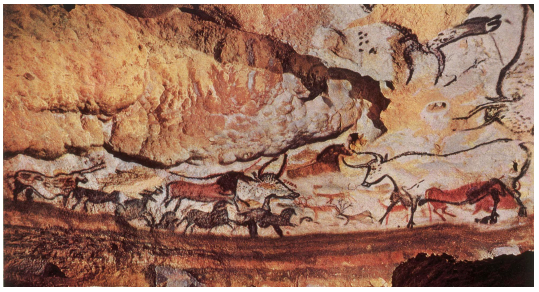

Рисунок 1.1 – Печера Ласко, яка знайдена у Франції.

Ці зображення послідовно демонстрували ілюстрації або логограми, що детально описували значущі події. У стародавніх культурах Греції та Італії мистецтво розквітало, щоб вшановувати богів, людство та власні культури (див. рис. 1.2) [24, с. 25].

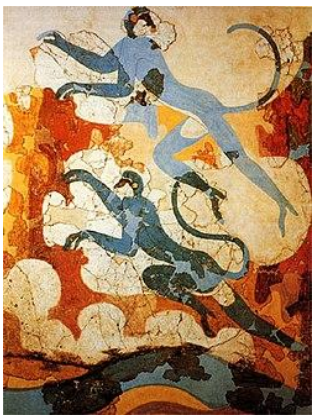

Рисунок 1.2 – Мистецтво стародавньої Грецької культури

Ілюстрації героїв і святкувань, міфологічні розповіді та література, похоронні сцени та спортивні змагання були зображені та вирізьблені на ритуальному посуді. Ілюстративні настінні розписи та підлогові мозаїки створювалися для оздоблення осель заможних і впливових осіб.

Починаючи зі Стародавнього Єгипту, історія мистецтва в малюнку – історія ілюстрації налічує століття. У Давньому Єгипті вислови та гімни, написані на папірусі, супроводжувалися ілюстраціями, що мали на меті пояснювати зміст текстів (див. рис 1.3) [24, с. 28].

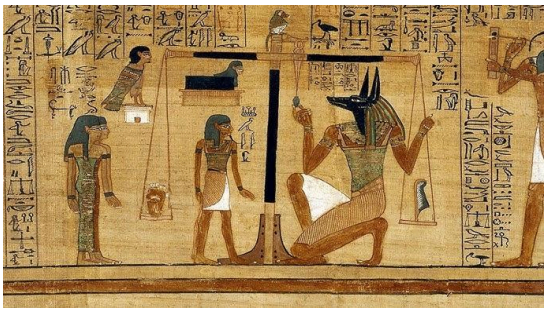

Рисунок 1.3 – Вислови що супроводжувались ілюстраціями
у Давньому Єгипті

Збереглися давні зразки, виявлені в рукописах. Від часів Древнього Єгипту, мистецтво зображення Історія ілюстрації має коріння сивій давнині. Ще

за доби Стародавнього Єгипту вислови та гімни, що були на папірусі, супроводжувалися ілюстраціями. Їхнє призначення полягає у розкритті суті текстів. Збереглися давні приклади, знайдені у рукописах [24, с. 28].

В Київській Русі в XI столітті створювалися ілюстрації до рукописів (наприклад, «Ізборник Святослава»). Вони були кольоровими, оздоблені золотом, виконані з великою майстерністю. Такі книги виготовлялися в єдиному екземплярі, цінувалися надзвичайно високо і коштували дорого. Зважаючи на відсутність доступу та обмеженість ресурсів, потреба у таких книгах лише зростала. Тоді й зародилася думка про друковані видання [24, с. 28].

З появою друкарського верстата (кінець XIV—початок XV століть). Історія ілюстрації почала бурхливо розвиватися. Ілюстрації були такими ж чорними, як і текст, бо пластина, на якій гравіювали текст, фарбувалася чорною фарбою. Віньєтки (від фр. Vignette) – це невеликі за розміром графічні зображення, що використовують сюжетну тематику і символіку, що набули популярності у книгах XVIII століття. Ці ілюстрації зазвичай розташовувалися на обкладинках книг, на перших і останніх сторінках [24, с. 30].

З появою фото механічних методів у XIX столітті ілюстрації почали відтворювати саме так. Були розроблені технології: цинкографія (виготовлення штрихових зображень на цинкових пластинках), автотипія (відтворення напівтонових візерунків), триколірний друк (створення кольорових зображень). Дев'ятнадцяте століття, власне, почалося не з реалізму, а з реалізму. Ілюстрації стали безпосередньо пов'язані з текстовим наповненням. Історію книжкової ілюстрації неможливо розглядати як простий та прогресивний напрям розвитку мистецтва [24, с. 32].

Існують періоди створення шедеврів, але також трапляються періоди спаду та втрати художнього хисту.

Література була та є джерелом натхнення для чималої кількості творців. Визначну роль у мистецтві минулого зіграли праці античних авторів, серед яких варто відзначити Гомера, Овідія, Вергілія, Біблію, Євангеліє, Шекспіра і Сервантеса. Жанри, за допомогою яких митці втілювали свої ідеї, були надзвичайно різноманітними: фрески, станковий живопис, гобелени, розписи ваз, графіка літер, гравюри та інші. І, звичайно, особливе значення має книга [25].

Ілюстрації поділяються на: ініціал (кольорові, оздоблені великі літери, що розміщуються на початку книги, розділу, сторінки, що відкриває новий сюжет, тему, абзац, які виконуються у вигляді рослинних мотивів, птахів, звірів, а також сцен з тексту, прикрашаючи рукописні (в минулому) або друковані видання); ілюстрація, також заставка (розташована перед титульною сторінкою, виступає візуалізацією всієї літературної роботи, тому передає її загальний настрій, акцентом уваги на найважливішому в книзі, розкриває її тему; може містити портрет автора); ілюстрація на розгорт (розміщена на двох сторінках) ; ілюстрація смугова або напівсмугова (міститься всередині тексту на половині сторінки або на всю сторінку; розміщуються всередині тексту); ілюстрації-кінцівки (вміщуються в кінці розділів, частин чи всієї книги; можуть бути сюжетно-тематичними, тобто відображати тему кінцівки глави; зустрічаються орнаментально-декоративні або символічні (візерунок чи вензель); вкладні ілюстрації (розташовуються на окремому аркуші-вкладці; можуть бути кольоровими чи чорно-білими) [25].

Сукупність ілюстрацій та коректного дизайну книги дають можливість розкрити зміст книги для читача.

Також перш ніж книжкова ілюстрація постала в сучасному вигляді, вона пройшла тривалий та непростий шлях трансформацій. Щоб краще зрозуміти

нинішню стилістику книжкової графіки, варто дослідити весь процес її становлення, приділивши особливу увагу його найновішому етапу.

Книга – один з ключових феноменів культури. Пліч-о-пліч з авторами літературного тексту працюють художники, котрі визначають архітектоніку, розробляють шрифти, вводять декоративні та образотворчі елементи, що об'єднуються поняттям книжкової графіки [25].

Не завжди книга мала такий вигляд, до якого ми звикли зараз. Спочатку тексти писали на довгих, інколи багатометрових смугах папірусу, які згорталися у сувої. У Месопотамії тексти висікали на глиняних табличках, котрі обпалювали. У Стародавньому Римі існував інший різновид книги - поліптих. Це були скріплені між собою ремінцем дерев'яні дощечки, покриті воском, на яких процарапували літери. Таку книгу вже можна було перегортати, проте сторінок в ній було небагато. З II ст. до н. е. почали застосовувати новий матеріал для письма - пергамент, що являв собою особливо оброблену шкіру. А з XIII ст. в Європі основним матеріалом для письма став папір. Нові матеріали для письма дали змогу створити й новий тип книги – кодекс [24, с. 48].

З розвитком друкарства змінюється палітурка книги. Вона перестає бути унікальним витвором ювелірного мистецтва і здебільшого виконує практичні функції – захищає книгу [24, с. 56].

Товсті, важкі, з мідними застібками старі книги з чорним великим шрифтом з рідкісними вкрапленнями червоних рядків, заставки з фантастичним рослинним орнаментом, заголовки, написані вигадливою в'яззю – все це доносить до нас аромат минулого, свідчить про те велике кохання, з яким у давні часи створювалася книга. І не випадково художники всіх часів брали участь у створенні книги, малюючи для неї ілюстрації, шрифти, прикраси.

У XVIII-XIX ст. більшість книг друкувалася без палітурки; і тільки власник книги мав змогу замовити її на власний розсуд. На палітурках того часу,

поруч з ім'ям автора та назвою книги, часто ставилися ініціали власника. Обкладинка більше говорила про смаки та стан останнього, ніж про саму книгу. Поява друкарських томів і участь у їх створенні художників внесли нову рису в художній образ книги [25].

Історія розвитку ілюстрації нерозривно пов’язана з розвитком книги. Відомі малюнки, що супроводжують текст «Книги мертвих», єгипетського папірусного сувою 1400 р. до н. е. Ілюстрації були й у найдавнішій друкованій книзі (сувої) «Алмазна Сутра» (Китай, 868 р) [25].

З появою та розвитком друкарства мальовані мініатюри витісняються з книги гравюрами. Спочатку ілюстрації різалися на одній дошці з текстом, вони були лаконічні, небагатослівні і, як правило, добре гармоніювали з шрифтом, утворюючи єдиний графічний аркуш.

Найбільш ранні ксилографії ілюстрації з’являються в Китаї в 6-7 ст., здобуваючи особливе поширення з 12 ст. Китайська ілюстрація зберігає композиційні прийоми живопису. Наприкінці 16 ст. в Китаї виникає кольорова гравюра на дереві; аж до 20 ст. особливою популярністю користуються лубочні книжки-картинки. В Японії книжкова графіка виникає на початку 17 ст. Розквіт японської ксилографічної ілюстрації припадає на XVIII - початок XX ст.; Моронобу, Харунобу, Утамаро, Хокусай з любов’ю передають в ілюстраціях (по відношенню до яких текст часто грає підпорядковану роль) все нескінченне різноманіття живого світу [25, с. 255].

Історію книжкової ілюстрації можна розглядати як прямолінійний та послідовний шлях художнього вдосконалення. У ній були моменти, коли створювалися шедеври, але були й періоди занепаду, втрати художньої майстерності. В міру ускладнення технологічного процесу художнику ставало складніше донести до читача свій первісний задум. І на певному етапі машинне виробництво стає фактором, котрий стримує розвиток мистецтва книги. Відтак,

не дивно, що час від часу в окремих книжкових художників виникало бажання виключити машинний этап як своєрідну «перепону» між творчим задумом та кінцевим продуктом художнього процесу [25, с. 298].

Переломним моментом на шляху розвитку книжкової графіки та ілюстрації зокрема, майже нарівні з появою друкарського верстата, було винайдення комп'ютерної графіки. Саме завдяки їй стилістика ілюстрації почала набувати свого сучасного вигляду.

У 1978 році комп'ютерну графіку називали «засобом від невідомої хвороби». Наразі її розглядають як «засіб від усіх відомих хвороб», що забезпечує потужний взаємозв’язок між людиною та комп’ютером, змушуючи комп’ютер розмовляти з людиною мовою зображень. Минуло кілька років, допоки комп’ютерна графіка не стала основним способом комунікації між людиною та комп’ютером, постійно розширюючи сфери свого застосування [25, с. 299].

У 1963 році американський учений Айвен Сазерленд розробив програмно-апаратний комплекс Sketchpad, котрий дозволяв малювати точки, лінії та кола на трубці цифровим пером. Підтримувалися базові дії з примітивами: переміщення, копіювання тощо. По суті, це був перший векторний редактор, реалізований на комп’ютері. Також програму можна назвати першим графічним інтерфейсом, причому вона була такою ще до появи самого терміна.

В середині 1960-х рр. з’явилися розробки в промислових додатках комп’ютерної графіки. Так, під керівництвом Т. Мофетта та Н. Тейлора фірма Itek розробила цифрову електронну креслярську машину. У 1964 році General Motors представила систему автоматизованого проектування DAC-1.

У 1968 році групою під керівництвом М. М. Константинова було створено комп'ютерну математичну модель руху кішки (див. рис. 1.4).

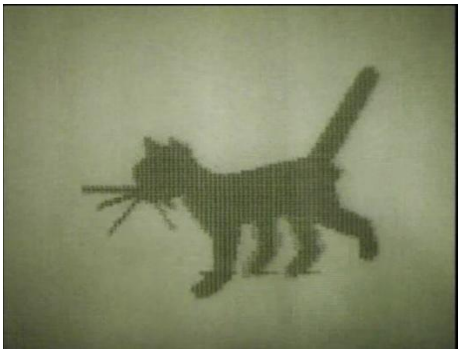

Рисунок 1.4 — перше комп’ютер не зображення

Машина БЕСМ-4, виконуючи написану програму рішення диференціальних рівнянь, малювала мультфільм «Кішечка», котрий для свого часу був проривом. Для візуалізації використовувався алфавітно-цифровий принтер [25, с. 298].

1.3 Особливості ілюстрування сучасних літературних творів

Сучасна література постійно перебуває в стані трансформації під впливом цифрових технологій, змін читацьких уподобань, глобалізації та гібридизації жанрів. У таких умовах змінюється не лише форма й зміст літературного твору, але й візуальний супровід – ілюстрація. Ілюстрування сучасних літературних текстів виходить за межі традиційного декоративного підходу і стає повноцінним компонентом комунікації між автором і читачем.

Ілюстрації в сучасній книзі виконують функції, що виходять за межі декоративності. Вони стають інтерпретаторами авторського задуму, формують додатковий наратив, емоційно збагачують сприйняття тексту. Особливої актуальності ілюстрування набуває у творах young adult-літератури, художньої прози, фентезі, романів із глибоким психологізмом. Усе це вимагає від

ілюстратора не лише володіння технікою, а й глибокого аналізу змісту, вміння транслювати підтекст та емоційні градації образів.

У XXI столітті світ споживання текстів докорінно змінився. Молодь тепер значно активніше використовує візуальний контент – графічні романи, комікси, ілюстровані романи та артбуки з адаптаціями класичних творів надзвичайно популярні. Такий візуальний поворот (visual turn) в культурі зумовив збільшення попиту на художнє оформлення книжок, особливо в аспекті емоційного занурення у світ історії за допомогою образів [26, с. 345].

На думку О. Сидоренка, візуалізація тексту засобами ілюстрації «допомагає перебороти перепону між внутрішнім світом автора і тим, як читач його бачить» [26, с. 347]. Отже, ілюстратор стає не просто декоратором, а інтерпретатором і співтворцем, котрий додає до твору ще один вимір для сприйняття.

Ілюстрації до сучасних книжок нерідко відходять від традиційного реалізму, надаючи перевагу виразним, лаконічним або надзвичайним стилям. Цей підхід дозволяє зосереджуватись не на перебігу подій, а на емоціях героїв, символічних мотивах, колористичній атмосфері. Наприклад, у популярних ілюстрованих виданнях романів Колін Гувер, Джона Ґріна або Рейнбоу Рауелл застосовуються кольорові акценти, метафоричні композиції та рукописні елементи, що формують відчуття «близькості» до персонажів. Це особливо важливо для підлітків, котрі прагнуть емоційного заглиблення.

Крім того, сучасні ілюстратори все частіше вдаються до цифрових технік: комбінування векторної графіки з акварельними текстурами, залучення штучного інтелекту для попереднього створення ескізів, а також анімація обкладинок для цифрових форматів книг (e-book, web-book). Таке поєднання технік формує нову якість ілюстрації — динамічну, привабливу для ока, пристосовану до швидкого сприйняття інформації [26, с. 352].

У багатьох сучасних романах значну увагу зосереджено на психологічному плані: травмах, кризах самовизначення, суспільних перепонах. У подібних ситуаціях ілюстрація може слугувати психоемоційним відображенням внутрішнього стану героя. Через зображення ілюстратор здатний виразити те, що неможливо передати словами: внутрішню боротьбу, страх, самотність чи, навпаки, світлі моменти надії.

Візуальний образ має здатність спричинити миттєву емоційну відповідь. Як підкреслює дослідниця візуальної культури Н. Рябчук, «сила ілюстрації полягає у здатності однією візуальною метафорою викликати глибоке емпатичне співпереживання» [27, с. 29].

У цьому контексті критично важливо дотримуватися візуальної етики – уникати надмірної експлуатації шокуючих образів, відповідати настрою твору та взаємодіяти з авторським баченням.

Обкладинка книги - це перший візуальний дотик читача до світу історії. Для сьогодення літератури критично важливою є її краса, здатність вражати, викликати асоціації. Сучасні видавництва зосереджують увагу не лише на головній ілюстрації, а й на підборі шрифтів, макетуванні, інтерактивних деталях (в обкладинках цифрових форматів), що створює цілісний візуальний образ видання.

Ілюстрація в сучасній книзі перетворюється на ефективний маркетинговий засіб. Досвід видавництв «Vivat», «BookChef», «КСД» доводить: потенційний покупець звертає увагу на оформлення як на вирішальний фактор при виборі книги (див. рис. 1.5). Тому ілюстратор повинен розуміти не лише художню цінність, а й комерційне призначення своєї праці [27, с. 16].

Рисунок 1.5 – Книга з ілюстраціями від видавництва «BookChef».

Ілюстрування в сучасній літературі – це комплексна задача, де переплітаються естетичне відчуття, психологічні тонкощі, культурне тло та комерційні аспекти. Сучасному ілюстратору слід бути не тільки талановитим митцем, але й проникливим аналітиком, здатним до співпереживання комунікатором, а також дослідником культурних явищ. В сучасних літературних роботах ілюстрація виступає на рівних з текстом - не просто елементом декору, а способом тлумачення, переосмислення та посилення емоційного впливу літературного твору [27].

У вузькому, чіткому значенні, ілюстрації – це твори, створені для взаємодії з текстом, тобто розташовані у книзі та впливають на сприйняття в процесі читання. Літературний твір та ілюстрації до нього становлять єдине ціле. Відокремлені від тексту, книжкові ілюстрації іноді втрачають сенс та стають незрозумілими. Ілюстрації не є самостійними за сюжетом; вони повинні відповідати змісту літературного твору, збагачуючи або ж збіднюючи його. Від митця вимагається, щоб він був співавтором книги, візуалізував ідеї та образи письменника, допомагаючи краще зрозуміти зміст, конкретніше уявити епоху, побут, оточення персонажів. Однак це зовсім не означає, що ілюстрація має бути лише графічним переказом тексту [27].

Ілюстрації у вузькому сенсі або пояснюють текст, демонструючи відповідний зоровий образ, або активно тлумачать його. Ілюстрації допомагають зорієнтуватися в змісті книги ще до початку читання, залучаючи читачів. Відомо, що словом "ілюстрація" називають зображення, які відрізняються за змістом та формою, за своїм значенням для твору та читача, за зв'язком між малюнком та текстом, за технікою виконання.

Характер ілюстраційної системи кожного художника-ілюстратора можна оцінити, враховуючи, як він передає в ілюстраціях дві ключові категорії будь-якої дії – простір та час. Розглядаючи індивідуальні особливості образотворчої мови, митцеві варто звернути увагу на те, як він проводить лінію та накладає пляму, який отримує характер руху, що художник віддає перевагу, моделюючи форму – лінію і пластику або світло і колір, як будує просторові плани, як розподіляє чорне та біле, яке значення надає силуету, якими композиційними принципами переважно користується, як передає характер руху, жестів персонажів тощо. Це часто називають почерком художника, хоча більш точно було б визначити ці особливості як індивідуальний стиль [27].

«Ілюстрація – це текст, матеріалізований в малюнку. Ілюстрація – не просто картинка у книзі. Оформлюючи будь-який текст, потрібно встановити зв’язок між шрифтом та ілюстрацією». «Класичній ілюстрації не потрібен вигадливий шрифт, а класичний шрифт не гармоніюватиме з авангардними ілюстраціями, крім того, кольори та тони літер та малюнків повинні бути правильно підібрані. З об’ємною літерою поєднується предметна ілюстрація, а лінійний орнамент підходить до одновимірної літери, двомірний колірний шрифт відповідає чорно-білі ілюстрації. Ілюстрації при цьому часто висуваються на передній план, зберігаючи при цьому допоміжну роль для тексту» [1].

Межа, де ілюстрація стає ілюстрацією, відчутна – достатньо просто її перетнути. Кількість персонажів або об’єктів, які беруть участь в ілюстрації, повинна бути достатньою для формування сюжету.

Звісно, існують винятки; будь-який об'єкт, з яким взаємодіє персонаж, може стати антагоністом. Стілець, на якому сидить герой, може не просто виконувати функцію, але грати роль, перебувати у взаємостосунках, якщо не у конфлікті, з сидячим на ньому: він може бути притиснутий ним. Або навпаки – сидить хтось настільки легкий, що стілець витягується під ним, розправляючи плечі. Або гойдається, скриплячи та боячись зламатися. Або ж вичікує момент, щоб скинути його. Так, портрет стає ілюстрацією тоді, коли вступає у відносини з тим, кого намальовано, розказує про нього історію.

Ілюстрації допомагають візуалізувати ідеї та образи письменника, сприяють розумінню змісту та збагачують текст. Ілюстрація прикрашає сторінки літературного твору, а також допомагає зорієнтуватися в змісті ще до читання та приваблює читачів [27, с. 47].

Книга, завдяки своїм розмірам та структурі, впливає на особливості ілюстрації. Розміри сторінки обмежують розмір ілюстрацій, їх близьке сусідство зі шрифтом вимагає від художника знайти гармонійне рішення книжкового розвороту. Книжкова ілюстрація змушена враховувати специфічні особливості книги, двомірність книжкової смуги, її формат, характер шрифту, спосіб верстки, якість друкарського паперу, колір друкарської фарби. Техніка друку також змушує художника узгоджувати засоби зображення зі способом друку в даному виданні.

Доповнююча функція ілюстрацій полягає у можливості зображення розширити розуміння тексту, показати частину в рамках цілого або, навпаки, представити ціле з його складових частин. Крім того, ілюстрації сприяють

формуванню у читача додаткових переживань, що розширює можливості впливу книг на емоційну сферу особистості [27].

Образотворча мова ілюстрації залежить від часу її створення. Визначальним є і те, в яких умовах випускається книга. Рукописна та малотиражна книга прикрашалася та ілюструвалася кращими майстрами. Ставши ходовим товаром, книга кінця XIX століття нерідко потрапляла в руки ілюстраторів-ремісників.

Всі елементи книжкового оформлення – як внутрішні, так і зовнішні – створюють цілісний витвір мистецтва. Художник визначає розміри (формат) книги, особливості шрифту, розміщення набору (тексту) та різноманітного ілюстративного матеріалу. Проте особливо важлива роль художників-ілюстраторів, коли вони виконують елементи зовнішнього оформлення книги (суперобкладинку, плетіння або обкладинку), форзац та різні елементи оформлення всередині книги (авантитул, титульний лист, шмуцтитул, ілюстрації) [27, с. 56].

Ілюстрація – це малюнок, що образно розкриває літературний текст, підпорядкований змісту та стилю літературного твору, водночас прикрашає книгу, збагачуючи її декоративний лад.

Специфічною особливістю графіки є домінування малюнка над іншими виражальними засобами. Малюнок – це осмислення предмета з точки зору його ключових властивостей та основних рис, притаманних предмету при всіх змінах його видимості. Малюнок – це контур, тобто межа фігури та предметів, зображених на картині. Головною якістю малюнка є виразність у передачі форми, об’єму, конструкції предмету, будови людської фігури, її руху, пози, жестів, міміки, пропорцій, характерних та індивідуальних особливостей. Малюнок може бути витонченим, тонким, важким, грубим, детальним або узагальненим, збалансованим або вільним, але завжди виразним. Основним

виражальним засобом у малюнку є лінія. Також використовуються штрихи, точки, плями. Це залежить від характеру образів. За допомогою ліній, штрихів передається фактура предметів, шерсть звірів, настрій героїв [28].

Завдання ілюстратора, в найзагальнішому сенсі, полягає в передачі ідейного та образно-естетичного змісту одного виду мистецтва (літератури) за допомогою засобів та прийомів іншого (графіки).

Творчий процес у мистецтві книжкової графіки є складним, і з його специфікою найкраще можна ознайомитися на прикладі оформлення та ілюстрування художньої літератури. Художник обирає автора та твір, що йому особливо близькі за задумом, характером творчості, стилем та дозволяють повніше висловити свої переконання та розкрити професійну майстерність. Письменника та художника повинна єднати єдність творчих прагнень. Вдумливе прочитання літературного твору є початком роботи художника над книгою. Потім настає складний процес перетворення, творчого відтворення літературного тексту засобами образотворчого мистецтва. Глибоко проникнувши у світогляд та задум письменника, художник зобов'язаний оцінити його твір з точки зору сучасника (що особливо важливо при роботі над творами минулого) та висловити наявними в його розпорядженні засобами своє особисте ставлення до твору письменника.

Виконуючи свою роботу, художник ретельно вивчає епоху, стиль мистецтва того часу, типи людей, обстановку, одяг, орнаменти та шрифти тощо. Художник має вловити дух літературного твору, його стиль та відобразити його у своїй творчості. Поверхневе копіювання зовнішніх ознак та художніх прийомів стилю епохи не розкриває глибини змісту і є стилізацією. Справжній творчий підхід дозволяє художнику глибше розуміти твір письменника, тонше відчувати підтекст, відчувати приховані, внутрішні мотиви, особливості стилю. Визначивши ті моменти у творі, на яких варто зробити акцент, художник

розмірковує, якими засобами цього досягти, знаходить стрункy композицію книги та робить ескіз (макет книги). Часто в ілюстраціях та оформленні художник відображає моменти, які безпосередньо не містяться у літературному тексті [27].

Долучення художником нових мотивів не суперечить змісту книги, не шкодить задуму, а лише доповнює та збагачує його. Вигадка, фантазія художника доречні, якщо вони гармоніюють зі стилем письменника. Ми знаємо багато прикладів органічного поєднання творчих зусиль письменника та художника, що подарували світові такі вічні культурні цінності, як «Гаргантюа і Пантагрюель» Ф. Рабле та Г. Доре, «Хаджи Мурат» Л. Толстого та Е. Лансере, сонети Шекспіра в оформленні В. Фаворського та інші [15].

1.3 Візуальний стиль і його вплив на сприйняття книги

Візуальний стиль книжки – це сукупність графічних, типографічних, колористичних та композиційних рішень, що формують її візуальну мову. Він охоплює обкладинку, підбір шрифтів, ілюстрації, верстку, колірну палітру та використані декоративні елементи. Кожен з цих компонентів виконує не лише естетичну, а й семантичну функцію – допомагає читачеві розпізнавати тональність, жанр та настрій тексту ще до того, як він почне читати.

Завдяки візуальному стилю народжується візуальна ідентичність книжки, що дає їй можливість виділятися з-поміж інших. У багатьох випадках саме обкладинка та загальний дизайн стають визначальними чинниками під час вибору книжки. Кольори, форми та композиційні рішення мають психологічний вплив: наприклад, теплі відтінки можуть асоціюватися з відчуттям безпеки та романтикою, тоді як холодні – з відчуженістю або фентезійністю. Мінімалістичний стиль сигналізує про серйозність або глибокий психологізм, а експресивна графіка — про динамізм, драматизм або молодіжну тематику.

Ілюстрації в сучасному книжковому дизайні вже не просто додаток до тексту, а й самостійний засіб інтерпретації. Сучасні митці часто народжують візуальні рішення, які співпрацюють з емоційним наповненням тексту або його прихованими сенсами. Скажімо, в романах, які зачіпають теми травми, використовуються приглушені палітри, перекручена перспектива або символіка, що відображає внутрішній світ героїв [27, с. 9].

Цифрові інновації розширили горизонти візуального стилю. Графічні програми, шрифтові композиції, інтерактивні обкладинки, доповнена реальність – усе це стало знаряддям нового покоління дизайнерів. Цифровий формат надає змогу більш точно управляти кольором, формувати складні текстури, об'єднувати фотографію та графіку. Особливо яскраво це видно у сфері самостійного видавництва, де автори самостійно розробляють візуальне рішення своєї книги, прагнучи до унікальності та неповторності.

Одним з ключових аспектів візуального стилю – формувати емоційний фон ще до моменту занурення в текст. Скажімо, у драматичних творах переважають приглушені, ненав'язливі кольори; у підліткових романах – контрасти, рух, герої у центрі уваги; для нон-фікшн – лаконічні геометричні фігури, акцент на структурі. Візуальний стиль слугує «ключем» до розуміння: він окреслює передбачення, сприяє поглибленню або, навпаки, обмежує тлумачення матеріалу [27, с. 12].

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ КНИГИ «ТИСЯЧА ПАМ'ЯТНИХ ПОЦІЛУНКІВ» ЯК ОБ'ЄКТА ІЛЮСТРУВАННЯ

2.1 Тематика, жанр та ідейне наповнення твору

Роман «Тисяча пам'ятних поцілунків» британської авторки Тіллі Кол – це надзвичайно емоційний твір, в якому переплітаються елементи молодіжної романтики, драми й трагедії. Твір приваблює не лише зворушливою оповіддю про перше кохання, але й глибоким філософським підґрунтям, яке спонукає до роздумів про плин часу, цінність життя та важливість пам'яті. Хоча формально твір відносять до категорії young adult (підліткова література), його зміст значно ширший і спрямований не лише на юного читача, а й на дорослу аудиторію, яка цінує емоційно насичені оповіді з глибокими підтекстами.

Основним жанром, до якого можна віднести роман, є романтична драма. Цей жанр відрізняється емоційною насиченістю, зосередженістю на стосунках між героями та глибоким психологізмом. В центрі оповіді – історія кохання між Руном та Поппі, що розгортається від їхнього дитинства до юності. Цей зв'язок постає як символ духовної єдності та вічного кохання, здатного подолати навіть смерть. Драматизм сюжету підсилюється тим, що одна з головних героїнь – Поппі – невиліковно хвора, і читач від самого початку твору усвідомлює неминучість трагічного фіналу. Водночас авторка не зосереджується виключно на стражданнях, а радше підкреслює красу кожного спільно прожитого моменту, що робить роман глибоко філософським.

Ще одним важливим жанровим елементом є психологічна проза. Авторка детально розкриває внутрішній світ героїв, їхні емоції, переживання, думки. Рун проходить складний шлях від гніву та розчарування до прийняття й духовного зростання. Через його реакції та роздуми ми бачимо, як болісні події

змінюють людину, загартовують її або ж ламають. Поппі, навпаки, постає як символ світла, надії та внутрішньої сили. Незважаючи на хворобу, вона сповнена любові до життя, оптимізму та вдячності за кожен прожитий день. Цей контраст між героями дозволяє розкрити глибину людської душі та наголосити на важливості емоційної зрілості.

Тематика роману має безліч граней. Вона вміщує в себе не тільки про кохання, але й про втрату, здатність пробачати, пам’ять, віру та духовну силу. Центральна думка - справжнє кохання не має меж, воно існує поза часом та простором. Поппі веде свій "щоденник поцілунків", де записує найдорожчі моменти, що єднають її з Руном. Це щось на кшталт збереження спогадів, яке підкреслює цінність кожної хвилини, проведеної з коханою людиною. Також це як спосіб побороти страх перед смертю - через створення емоційної спадщини, що лишиться навіть після фізичного відходу.

Важливою є також тема втрати та важкого переживання горя. Рун, дізнавшись про хворобу Поппі, відчуває гнів, душевний біль та розпач. Його шлях – це типовий шлях через етапи горя: заперечення, гнів, спроби домовитись, депресія і, зрештою, прийняття. У цьому аспекті роман можна сприймати як посібник з емоційного зцілення: авторка тонко описує психологічні механізми, що допомагають впоратися з втратою близької людини.

Ще однією помітною темою є цінування моменту. Поппі вчить Руна і читача бачити прекрасне у звичайних речах - у квітах, поцілунках, спогадах, у сонячному теплі. Це перекликається з філософією carpe diem — «лови мить», що закликає жити тут і зараз, цінуючи кожний день. Такий підхід до життя контрастує з типовим прагненням молоді до майбутнього та демонструє глибоку життєву мудрість, яку іноді здобувають тільки ті, хто стоїть перед обличчям смерті.

Таким чином, роман Тіллі Коул «Тисяча пам’ятних поцілунків» — це не просто чуттєва історія кохання, а глибинний твір, який поєднує жанрові риси драми, романтики та психологічної прози. Він зачіпає теми, близькі кожній людині — кохання, втрату, пам’ять, час, смерть та віру. Саме завдяки цим темам роман має потужний емоційний вплив та залишає тривалий слід у серцях читачів.

2.2 Образи головних героїв та їхній вплив на візуальне оформлення

Головні герої роману Тіллі Кол «Тисяча пам’ятних поцілунків» — Поппі Лічфілд і Руне Крістенсен — відіграють не лише ключову роль у сюжетному розвитку, але й формують основу для візуального образу твору. Їхні характери, емоційні стани, внутрішній світ і символізм мають значний вплив на ілюстративне оформлення книги, обкладинку, кольорову палітру та загальний стиль зображень [28].

Образ Поппі постає як уособлення ніжності, світла, внутрішньої сили та безумовної любові до життя. Вона асоціюється з красою природи, зокрема з квітами, адже її бабуся подарувала їй «баночку пам’ятних поцілунків», яку вона мала наповнювати особливими моментами. Цей образ надихає ілюстраторів використовувати м’яку палітру кольорів – пастельні відтінки рожевого, бежевого, білого. Часто в оформленні зустрічаються квіткові мотиви, які символізують жіночність, крихкість та водночас силу духу Поппі [29; 30].

Рун, у свою чергу, уособлює пристрасність, глибину внутрішніх конфліктів і складний шлях емоційного зростання. Його образ тісно пов'язаний з темрявою, болем втрати, відчуженням, але й незламною любов’ю до Поппі. Це відображається у використанні темних відтінків — чорного, сірого, синього – у графічному оформленні [30]. Часто ілюстрації зображують Руне в задумі, в

дощову погоду, з сумним або гнівним виразом обличчя. Такі образи підкреслюють контраст між світлом Поппі та емоційною глибиною Руна.

Їхній візуальний дует у книзі або в ілюстраціях будується на протиставленні: світло і темрява, спокій і бунт, прийняття і боротьба. Така символіка особливо актуальна для обкладинки, де часто зображені силуети закоханої пари на тлі природи — сакури, квіткового поля або зоряного неба, що символізують вічність і пам’ять [31].

Особливе місце у візуальному ряді займає «баночка з тисячею поцілунків» — артефакт, який ілюстратори часто включають у композицію як центральний елемент. Вона символізує пам’ять, любов, момент, зафіксований у часі. У графіці цей образ часто оточений світлом або квітами, що посилює його сентиментальне значення [32].

Також варто відзначити, що візуальне оформлення часто підсилює настрій конкретних сцен роману — першу зустріч героїв, момент прощання, дотики та погляди, які передають глибину почуттів. Візуальний стиль тяжіє до реалістичної або напівреалістичної манери з елементами романтичної стилізації, аби максимально передати щирість емоцій [32].

Таким чином, образи Поппі та Рун не лише формують сюжетну канву твору, а й є джерелом натхнення для художнього оформлення. Їхня психологічна глибина, символічне навантаження та емоційна динаміка дозволяють створювати ілюстрації, які не просто доповнюють текст, а стають його емоційним продовженням, розкриваючи настрій, філософію й суть роману на візуальному рівні.

2.3 Аналіз існуючих ілюстрацій та можливі концепції оформлення

Роман Тіллі Коул «Тисяча пам’ятних поцілунків» є глибоко емоційною історією про перше кохання, втрату й силу пам’яті. Попри популярність твору,

ілюстрацій до нього небагато, оскільки це сучасний молодіжний роман, орієнтований на текстове сприйняття. Проте на фанатських платформах, Pinterest, ArtStation та в соціальних мережах (Instagram, DeviantArt) з'являються авторські інтерпретації, що заслуговують на аналіз у контексті підготовки до власного ілюстрування.

Більшість візуальних інтерпретацій роману виконані у цифровій графіці, переважно в стилі напівреалізму або романтичного аніме. Художники зосереджуються на передачі атмосфери ніжності, щирості та меланхолії – головних емоційних опор книги. Типовими рисами є: м'яка кольорова палітра (рожеві, персикові, бузкові відтінки); ніжне освітлення, часто із сяйвом або ефектом розмиття; легкі силуети, подекуди – стилізація під акварель; композиційна увага до емоційного контакту між героями.

Важливо зазначити, що в більшості ілюстрацій присутні квіткові елементи – вишневі або сакурові гілки, що символізують крихкість життя й пам'яті.

Автори зображують Поппі як ніжну, романтичну дівчину з довгим світлим або русявим волоссям, великими очима, часто у легкому платті або зі стрічкою в волоссі. Її образ навмисно ідеалізований, що підкреслює чистоту та духовну красу героїні. Ілюстратори часто акцентують увагу на її очах – як символі глибокого внутрішнього світу [33].

Рун здебільшого постає як темноволосий або русявий хлопець з глибоким поглядом, дещо закритий у міміці, але ніжний у взаємодії з Поппі. Його постать зображується дещо вищою, з легким натяком на скандинавські риси — ймовірно через походження персонажа. Часто Рун зображений у моменті дотику до Поппі — через обійми, погляд або жести. У більшості ілюстрацій простежуються сцени: дитячої дружби біля сакури (ранній період стосунків); першого поцілунку під дощем; моменту розлуки; Попші в лікарні з виглядом на

вікно або небо; сцени прощання та кульмінаційного поцілунку з баночкою пам’ятних поцілунків.

Ці сцени візуалізовані з метою передачі ключових емоцій: любові, ніжності, втрати та прийняття. Часто використовуються символи: скляна банка, записки, хмарне небо, цвіт сакури, метелики — як метафори крихкості життя. Колір у проаналізованих ілюстраціях відіграє центральну роль: рожевий, бузковий, персиковий (асоціюються з першими почуттями, мріями, ніжністю); сірий, синій, блідо-зелений (символи втрати, хвороби, смутку); білий (уособлення чистоти, духовної глибини та надії на пам’ять) [33].

Використання світла – з променями, ефектами сяйва, підсвічуванням облич – підсилює емоційність зображень, акцентуючи на духовному аспекті оповіді. Наявні ілюстрації до книги «Тисяча пам’ятних поцілунків» хоч і є неофіційними, проте розкривають глибокий потенціал візуалізації емоційного й символічного змісту твору. Вони демонструють: важливість м’якої кольорової палітри, значення невербальних жестів у побудові композиції, символіку природних елементів як частину сюжетної емоції.

У процесі створення власних ілюстрацій варто зберегти ключові мотиви – сакуру, банку з поцілунками, ніжний контакт між героями, – але водночас прагнути інтерпретаційної глибини, що дозволить краще виявити особисте художнє бачення й відтворити характер кожного етапу їхньої історії [33].

Ілюстрація «Дитячі спогади під сакурою» можна побачити двох малих дітей - дівчинку та хлопчика (див. рис. 2.1).

Рисунок 2.1 – Поппі і Рун зародження кохання

Вони зручно вмостилися на травичці під розквітлою сакурою. Дівчинка, вдягнена у жовту сукню з рожевим бантом у волоссі, обережно тримає баночку з кришкою. Цей предмет, імовірно, символізує щось особисте, пов’язане з їхніми спогадами. Хлопчик, у синій футболці і шортах, дивиться на дівчинку з увагою та прихильністю. Все довкола наповнене весняним світлом, м'якими тонами та спокоєм.

Ілюстрація збалансована та симетрична: персонажі розташовані майже посередині, створюючи гармонійну пару. Гілка квітучої сакури зверху ліворуч візуально врівноважує композицію, наче утворюючи "дах" над дітьми. Кольорова гама складається з пастельних тонів: рожевого, жовтого, кремового та світло-зеленого. Це створює теплу, ностальгійну атмосферу. Усе виглядає затишно й спокійно, ніби спогад, що живе в серці. Сцена передає дитячу щирість, довіру та безтурботну дружбу. Погляд хлопчика наповнений добротою, а дівчинка зосереджено тримає баночку, підкреслюючи значущість моменту. Можна припустити, що це спогад дитинства, який герої бережуть як цінну пам’ять. Символіка зображення включає: сакуру (традиційний символ краси, скороминущості, юності та нових починань. Тут вона може символізувати чисте почуття, що виникло в дитинстві); баночка в руках дівчинки, (як метафора для пам’яті або важливого моменту, який вони "зберегли" на все життя); сидячи на траві (як простоту й невимушеність стосунків, природність дитячого

спілкування). Ілюстрація виконана в ніжному акварельному стилі. Контури розмиті, підкреслюючи ефект спогаду. Автор використовує м’які переходи кольору та делікатну світлотінь, що додає зображенню теплоти й чуттєвості. Це посилює ілюзію того, що ми бачимо не реальний момент, а сентиментальне повернення в минуле. Сцена ідеально підходить для початку історії Руне та Поппі, коли вони ще діти й лише починають свій шлях, сповнений пригод та кохання. Їхня дитяча дружба, яка переростає в глибоке кохання, зароджується з таких тихих, значущих моментів. Ілюстрація відтворює саме ті спогади, що стають емоційним ядром всього роману.

Наступний малюнок, виконаний у стилі напівреалізму. Поппі та Рун втілені в мить палкого поцілунку, що відбувається під сильним дощем. Вода струменить їхніми обличчями, але замість суму – світло: яскраве небо на тлі, м'яке освітлення персонажів. Поппі зображена в червоному вбранні, котрі вигідно виділяє її на тлі сірості (див. рис. 2.2).

Рисунок 2.2 – Поппі і Рун під дощем

Дощ слугує символом очищення, емоційного піку. Автор ілюстрації застосовує контраст кольору та світла, аби підкреслити, що кохання є центром усього навіть у скрутні часи. Акцент на поглядах та дотиках рук допомагає передати чуттєвість сцени.

Ілюстрація романтичної сцени, розгорнута на тлі заходу сонця (див. рис. 2.3).

Рисунок 2.3 – Автор: @giraffeleggos

Юнак несе на руках дівчину, що ніжно обіймає його за шию. Обидва вбрані святково: хлопець – у розстібнуту білу сорочку та чорні штани з краваткою, дівчина – у легку білу сукню. Їхній одяг, розпатлане волосся та босі ноги створюють ефект щирості, свободи й природності. Вони йдуть піщаним пляжем, залишаючи сліди, а на задньому плані видно фантастично барвистий захід сонця над морем.

Композиційно головні герої розміщені в центрі кадру, що підкреслює їхню значущість та дає змогу зосередитися на емоціях. Фон займає значну частину простору, проте не відволікає від головного. Теплі відтінки рожевого, помаранчевого, золотого та фіолетового в небі контрастують з темними акцентами одягу чоловіка, посилюючи драматизм моменту. Колірна палітра надзвичайно насичена, але збалансована – вона підтримує атмосферу тепла, кохання та гармонії.

Ця сцена передає атмосферу ніжності, турботи та завершення певного етапу. Вигляд дівчини, що з довірою притулилася до хлопця, і його уважний вираз обличчя породжують відчуття повної гармонії між персонажами. Це може символізувати кінець складного шляху, досягнення мрії чи момент єднання.

Їхній спокійний та зосереджений стан викликає емпатію у глядача. Символи зображення: море і захід сонця (символізують перехід, спокій, очищення, завершення одного циклу й початок нового); піщаний пляж з відбитками (знак пройденого шляху разом, спільних кроків та взаємної підтримки); світла сукня та розстібнута сорочка (символ невимушеності, щирості у стосунках); відсутність взуття (як відображення природності й близькості до природи).

Ілюстрація має м’який цифровий живописний стиль з плавними лініями, ніжними текстурами та акварельними ефектами. Автор застосовує кольорові переходи дуже майстерно, зберігаючи баланс між реалістичністю та емоційною виразністю. Цей стиль особливо підходить до романтичної тематики, оскільки робить сцену схожою на сон чи спогад. Це зображення може легко ілюструвати сцену з фіналу книги «Тисяча пам’ятних поцілунків», де герой ніжно піклується про кохану, підтримує її у складний момент або навпаки - відображає ідеальний, уявний момент єдності, сповнений коханням та миром. Воно резонує з темами підтримки, вічної любові й пам’яті, що є ключовими в романі.

Зробити аналіз ілюстрацій для цієї книги є одним з важких етапів. Арти від шанувальників майже знайти, частіше можна побачити колажі що відповідають естетиці книги, або згенероване зображення штучним інтелектом (див. рис. 2.4).

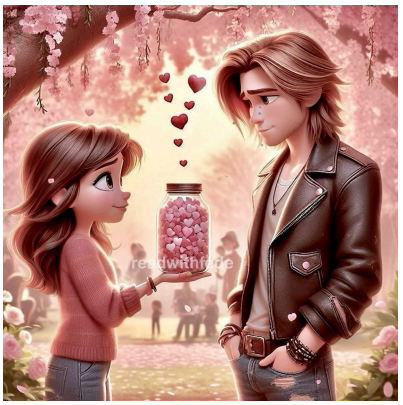

Рисунок 2.4 – Генерація штучного інтелекту

Але це можна вважати плюсом адже в роботі над розробкою власних ілюстрацій не буде повторюваності з існуючими ілюстраціями, бо їх вийшло знайти близько п’яти.

2.4 Види мерчандайзингової продукції та їх адаптація під візуальний стиль книги

Розкриття особистого потенціалу становить фундамент не лише для творчої діяльності автора, а й для основи та призначення бренду. Мерч – це втілення атрибутики персонального бренду: футболки та світшоти з цитатами та зображеннями автора, закладки, кухлі, чашки, рюкзаки, сумки, ручки, коробки, тематичні іграшки з улюбленими героями книг, магніти на холодильник тощо.

Звичні способи взаємодії автора та читача, як-от зустрічі з читачами, презентації власних видань на різних платформах, телебаченні та радіо, все більше зміщуються у віртуальний простір. Позиціювання інтелектуального бренду найчастіше здійснюється через особисті профілі в соціальних мережах. У авторів з'являється можливість займатися різними видами діяльності, зокрема комерційною. Мерч як інструмент популяризації персонального бренду представляється на різних онлайн-ресурсах. Концепція таких каналів дозволяє поєднувати як словесний, так і візуальний контент у рівних пропорціях. Читач отримує можливість оцінити як визначні елементи створюваного іміджу, так і поетичні чи прозові тексти. З огляду на це виникає питання, як ефективно використовувати мерч-продукт [34].

На етапі створення мерчу варто провести розвідку ринку рекламних агенцій або ознайомитися з роботами фрілансерів, які готові розробляти необхідні принти, використовуючи передові технології. У випадку успіху мерчу, можна розглядати розширення виробництва та інтеграцію нових, нестандартних

носіїв для такого оригінального проєкту, проте слід пам'ятати, що мерч найчастіше призначений для обмежених колекцій шанувальників.

При просуванні виробу важливо зосередити увагу на використанні архетипів у персональному брендингу автора, котрі мають зачіпати людську душу на свідомому чи підсвідомому рівні: Герой, Мудрець, Мати, Амазонка, Пророк, Маг, Велика Мати, Бунтівник, Блазень. Відомі письменники постійно працюють над цим, публічно виступаючи або даючи інтерв'ю. Такі образи можуть лягти в основу для мерчу.

У персональному брендингу засобами мерчу допомагає айдентика (єдиний стиль візуальної подачі, колірна гама, привабливі фото, які характеризують автора або індивідуальні теги). Наприклад, Сергій Жадан використовує чорний та білий кольори у просуванні своєї творчості.

Для того, щоб з'ясувати, наскільки в очах різних категорій населення привабливим є мерч-продукт та чи впливає він на сприйняття споживачами особистості автора та підвищує ефективність роботи видавництв, ми вдалися до методу опитування. Цей метод може стати основою для розробки практичних порад щодо покращення роботи у сфері розвитку бренд-менеджменту авторів, сприятиме виробленню механізмів ефективної комунікації з цільовою аудиторією [34].

Зі зростанням обсягів інформації потенційним клієнтам складніше визначитися з вибором продукту. Мерч не є виключенням. Сьогодні кожному, хто прагне лідерства у письменницькому світі, необхідно використовувати всі наявні комунікаційні засоби. Це означає взяття під контроль інформаційних потоків, що стосуються власної персони.

Найефективнішим комунікаційним інструментом "мерч" як методу формування індивідуального бренду автора є співпраці. Ключові плюси такого

типу партнерства полягають у додатковому піарі та розширенні аудиторії шляхом обміну.

У процесі створення персонального бренду мерч сприяє формуванню іміджу, збільшенню впливу і залучення цільової аудиторії, а також створенню репутації, що працюватиме на поставлені завдання. Мерч відображає власну філософію, орієнтири, масштабні ідеї, цінності. Цей інструмент активно підтримує репутацію лідера думок, формує спільноту однодумців та привертає увагу тих, хто поділяє світогляд автора.

Володіючи технологією "мерч", можна вибудувати тривалі взаємини між читачем та автором, щоб позиціонувати себе серед аудиторії в більш привабливому світлі.

Мультимедійність й інтермедійність є сьогодні трендом у сфері культурних технологій. На перетині різних мистецтв виникають проєкти в неординарному форматі. Мерч – один з таких інструментів, який допомагає "оживити" задуми письменника, створити візуальну виставу на основі літературних мотивів. Це викликає значний інтерес у читача, сприяє поглибленню в літературу, а відповідно й автора в інші види мистецтва, трансформує формати читання [35].

Розробка мерчу – це кропітка праця, яка вимагає значних зусиль та співпраці виробників товару та автора. Окрім того, мерч виступає потужним двостороннім засобом впливу на взаємини між людьми, що має здатність змінювати людей.

РОЗДІЛ 3
ПРОЦЕС СТВОРЕННЯ ІЛЮСТРАЦІЙ ТА МЕРЧАНДАЙЗИНГОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

3.1 Дослідження цільової аудиторії та її запитів

Для досягнення найбільшої ефективності візуального контенту необхідно проводити глибокий аналіз цільової аудиторії, беручи до уваги її вікові, культурні та психологічні особливості. Такий аналіз дозволяє пристосовувати візуальні рішення під потреби конкретної групи споживачів, що, в свою чергу, сприяє збільшенню попиту на продукцію та укріпленню іміджу бренду. В цій роботі проаналізовано основні принципи визначення цільової аудиторії, специфіку ілюстрацій у книгах для різних вікових груп, вплив візуального мерчендайзингу та психологію кольору у процесі створення ілюстрацій.

Також важливо розуміти, що ілюстрація — це не просто мистецький елемент, а й засіб комунікації між автором, дизайнером та читачем. Вона може впливати на сприйняття тексту, створювати емоційне тло та навіть визначати рішення покупця.

Сучасний ринок вимагає від ілюстратора не тільки творчого таланту, але й знання цільової аудиторії, її запитів та моделей поведінки. Ця робота ставить собі за мету глибше дослідити, як саме характеристики аудиторії впливають на стилістику, композицію та зміст ілюстрацій в різних форматах — від друкованих видань до комерційних виробів.

У контексті графічного дизайну це означає, що всі візуальні елементи мають бути адаптовані згідно зі специфікою обраної групи. Наприклад, молодіжна аудиторія (16–25 років) надає перевагу сміливим, виразним рішенням, трендовим кольорам і мінімалістичним формам. Натомість доросла

аудиторія (30–50 років) орієнтується на функціональність, естетику та зрозумілу візуальну мову.

Цільова аудиторія — це конкретна група споживачів, на яку розраховано продукт. Її визначення ґрунтується на спільних характеристиках, таких як вік, дохід, місце проживання, спосіб життя та поведінка. Розуміння цільової аудиторії є надзвичайно важливим для формування стратегії продукту, включно з розробкою, ціноутворенням, пакуванням і маркетингом [36].

Ілюстрації також мають сприяти формуванню читацьких звичок, особливо в ранньому віці. Правильно підібрані візуальні елементи допомагають дітям краще розуміти сюжетну лінію, співпереживати персонажам та навіть розвивати емоційний інтелект. Тому важливо, щоб ілюстрації були не просто декоративним додатком, а повноцінним наративним інструментом.

Ілюстрації в дитячих книгах мають відповідати віковим особливостям читачів: 0–3 роки (картонні книжки: прості, яскраві зображення з високим контрастом для сенсорного розвитку); 3–7 років (книжки з картинками: динамічні та емоційні ілюстрації, що передають історію); 6–9 років (перші книжки з розділами: підтримка тексту та утримання уваги читача); 8–12 років (середній вік: менш насичені ілюстрації, карти, схеми для розуміння сюжету); 8–14 років (графічні романи: ілюстрації як основний спосіб оповіді) [36].

Сучасні діти менше читають книги та більше часу проводять з гаджетами. Видавці реагують на це, адаптуючи дитячі книги — зменшують обсяг тексту, збільшують кількість ілюстрацій, роблять обкладинки більш привабливими.

Ілюстрації на мерчі стають частиною особистої ідентифікації споживача. Наприклад, підлітки часто обирають одяг або аксесуари із зображеннями улюблених героїв або мемів. Отже, ілюстрація виконує також функцію самовираження. Тому для створення ефективної продукції ілюстратор має враховувати актуальні тренди в культурі, музиці, кіно, соціальних мережах [37].

Ілюстрації на футболках, плакатах, канцелярії мають бути привабливими та відповідати вподобанням цільової аудиторії – вони повинні відображати популярних персонажів, стильові мотиви або елементи, що викликають емоційний зв'язок.

Візуальний мерчендайзинг спрямований на створення емоційної реакції у покупця. Яскраві кольори приваблюють молодшу аудиторію, стримані – дорослих [38]. Крім того, сприйняття кольору залежить від контексту застосування. Наприклад, синій колір у бізнес-книгах асоціюється з надійністю, в той час як в дитячих ілюстраціях він може символізувати спокій або магію. Ілюстратору варто також досліджувати вплив кольорової палітри на покупця, застосовуючи кольорову психологію для створення бажаної реакції. Кольори мають різне значення для різних вікових, культурних і соціальних груп: яскраві кольори (жовтий, червоний, оранжевий, що привертають увагу дітей); пастельні та нейтральні (підходять дорослим, викликають відчуття гармонії); білий колір (культурні відмінності: чистота на Заході, але жалоба у деяких східних країнах [39].

Універсального підходу до створення ілюстрацій не існує. Успішний результат залежить від здатності адаптуватись до запитів конкретної аудиторії, враховувати соціокультурний контекст та вплив медіа середовища. Наприклад, під час роботи з підлітковими книгами важливо враховувати теми, які є актуальними для цієї вікової групи: дружба, самоідентифікація, романтичні переживання. Для дорослої аудиторії важливо дотримуватися стилістичної витонченості, уникаючи візуального перенасичення. Проводити аналіз демографічних і психографічних характеристик аудиторії. Створювати ілюстрації, адаптовані до віку, культури та способу життя споживача. Використовувати кольори з урахуванням психологічного впливу та культурного сприйняття. Ілюстрації мають бути інтегровані в маркетингову стратегію

бренду. Глибоке розуміння цільової аудиторії дає змогу створити ефективний візуальний контент, що сприяє популяризації книжок та мерчу [40].

3.2 Етапи створення ілюстрацій та мерчандайзингової продукції (скетчинг, деталізація, фінальна обробка)

Процес створення зображень до художнього тексту розвивається крізь декілька визначальних стадій: від первинної ідеї та начерків до детальної промальовки й кінцевого доопрацювання. Робота над візуальним супроводом книжки «Тисяча незабутніх поцілунків» американської авторки Тіллі Коул вимагає не тільки художньої майстерності, а й глибокого емоційного входження в атмосферу повісті. Основною метою було відтворити справжність почуттів, драматизм ситуацій та разом з тим життєстверджувальний зміст, що криється в сюжеті. На противагу усталеному використанню пастельних, ніжних тонів, котрі часто пов'язують з романтичними творами, для ілюстрацій було свідомо підібрано яскраву, насичену гаму. Це рішення мало на меті підкреслити глибину емоцій, силу взаємин між основними персонажами та контрастність подій, які розгортаються в їхньому існуванні.

Перший крок у процесі появи будь-якої ілюстрації – це скетчінг, або створення начерків. Саме тут зароджувався загальний емоційний настрій сцени, визначалося розташування персонажів в кадрі, їхні пози, міміка, а також основні композиційні аспекти. Вже на етапі ескізу було необхідно забезпечити правильний емоційний імпульс –наприклад, у сцені з Руном та Поппі під деревом в дитинстві визначальними були легкість, невимушеність та відчуття безтурботного періоду. Тут були спроби передати щиру дитячу дружбу через динамічні лінії, виразні жести й відкриті пози. Банка з поцілунками стала ключовим символом ілюстрації – її розміщення в центрі кадру підкреслювало

важливість цього значущого елементу сюжету, але найбільш важливим елементом завжди залишається сакура, тому вона на першій ілюстрації займає багато місця і виділяє загальну картинку в дано у зображенні (див. рис. 3.1).

Рисунок 3.1 - Перша ілюстрація за книгою з дитинства

В епізоді першої зустрічі після розлуки, що відбулася у школі, скетчінг дозволив передати напругу моменту, розгубленість та водночас підсвідоме тяжіння між героями. Візуально цього досягли завдяки контрасту між чіткими лініями фону (шкільний коридор, оточення) та м'якими, плавними контурами самих персонажів. Скетчінг також передбачав попереднє визначення освітлення, що стало базою для подальшого колірного рішення (див. рис. 3.2).

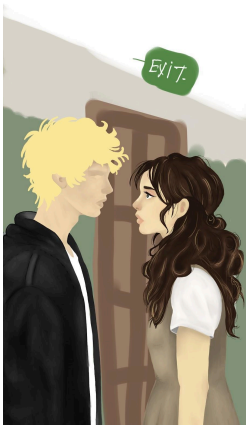

Рисунок 3.2 - Перша зустріч після розлуки

Наступним кроком було додавання малих деталей, поглиблення анатомічних рис, текстур, а також деталізація оточення. Центральним було природне середовище – наприклад, в ілюстрації з Поппі в оранжереї ключове місце посідає рослинність: розкішна, різноманітна, символічна. Кожна рослина була промальована з увагою до форм, переплетення гілок, гри світла й тіні. Це створювало відчуття живого простору, що не лише зображало оточення, але й було метафорою внутрішнього світу героїні (див. рис. 3.3).

Рисунок 3.3 - В оранжереї, готов а ілюстрація до книги

У сцені в лікарні, де Рун і Поппі переживають один із найтяжчих моментів, деталізація набула особливого значення. Обличчя героїв стали епіцентром: через вираз очей, міміку і навіть положення рук передавалися страх, прийняття і ніжність. Важливо було уникнути зайвої сентиментальності, залишаючи простір для читацьких емоцій. Для цього застосовувалися чіткі лінії, глибокі тіні та ретельно сплановане освітлення, яке падає на фігури так, щоб підкреслити інтимність сцени.

На етапі створення ілюстрацій також важливою частиною є підбір кольорів, вибір композиції, а також обраний момент з книги «Тисяча пам’ятних поцілунків» який буде емоційно та важливо відкривати сюжет за допомогою образу героїв не майбутній ілюстрації.

Ескіз майбутніх ілюстрацій, виконані в програмі Procreate олівцем b6, ескіз виконую функцію начерку для розуміння де знаходяться герої та що їх оточує, виконано в схематично без пропрацьованих деталей (див. рис. 3.4).

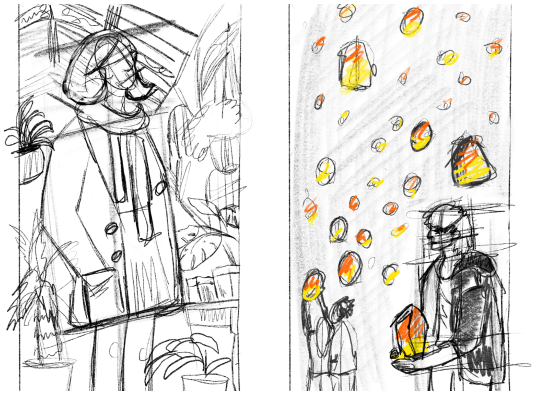

Рисунок 3.4 – Ескіз майбутніх ілюстрацій

Розмір ілюстрацій відповідає розміру книги, а саме 130х200 мм. Для майбутнього друку ілюстрації було виконані в режимі CMYK. Виконання ілюстрацій було вирішено зробити в яскравій кольоровій палітрі, використано безліч відтінків та деякі ілюстрації трохи відредаговані для більш виразного сприйняття атмосфери.

Завершальним штрихом кожної ілюстрації була фінальна обробка, яка передбачала колористичне рішення, створення атмосфери світла, накладання ефектів і текстур. Усі ілюстрації постали перед очима глядачів у яскравій палітрі, що не тільки виділяє їх серед звичних книжкових ілюстрацій до романтичних повістей, але й додає життя, характеру та глибини емоцій.

Насичені відтінки стали головними в передачі пристрасті, радості, болю та сподівань.

Найбільш символічною стала фінальна ілюстрація, де Рун відпускає в небо нічні ліхтарики, наповнені поцілунками. Ця сцена вимагає особливої уваги до освітлення та кольору. Небо було відтворене у глибоких синіх тонах, з переходом до рожевих і золотистих відтінків, що уособлюють пам’ять, прощання та водночас продовження існування. Ліхтарики сяяли теплим світлом, викликаючи відчуття, що поцілунки здіймаються вгору, до вічності. Цей заключний образ став візуальною кульмінацією всього задуму (див. рис. 3.5).

Рисунок 3.5 – Фінальна ілюстраціями твору

Для розробка мерчандайзингової продукції було обрано робити чашки, шопери, стікери, закладки для книги та скляну статуетку. Як і в основному на почту у будь якої розробка починається все з ескізу, для стікерів вони також були створені (див. рис. 3.6).

Рисунок 3.6 – Ескіз для майбутні з стікерів

Виконані стікери спочатку олівцем b6 в програмі Procreate, потім по черзі кожен стікер був промальований пензлем та за допомогою пензля аерограф розмито кольори, для утворення градієнту. Наступним етапом пішло створення контуру за яким в майбутньому стікери можна використовувати і не треба їх вирізати. Наприкінці роботі та в їх домальовок стікери були готові (див. рис. 3.7). Шрифт для стікерів було використано “Noteworthy”, в подальшому він використовується у сюди як основний і єдиний обраний шрифт.

Рисунок 3.7 – Готові стікери

Дизайн обкладинки книги Тіллі Коул «Тисяча незабутніх поцілунків» був створений з метою ілюстрації книг авторки з усіма назвами твору: від концептуальної ілюстрації до цифрової. Головною метою було створити надзвичайно емоційну графічну концепцію, яка б відповідала романтичному характеру проєкту, його темі та цільовій аудиторії (підлітки та молодь віком 15–25 років).

На першому етапі було намальовано концепцію обкладинки (див. рис. 3.8). Ілюстрація описує дизайн, включаючи розташування зображення в середній частині титульної сторінки, декор (пляшки з сердечками) на корінці та розміщення тексту на звороті. Символічний елемент зображує двох молодих людей у силуеті, укладених у скляну банку – візуальну метафору архівів, пов’язаних з темою твору.

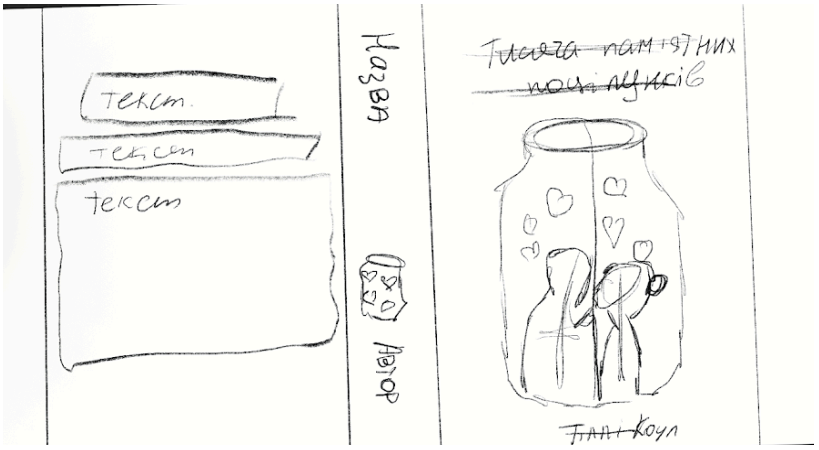

Рисунок 3.8 - ескіз книжкової суперобкладинки

Фінальну версію книги (див. рис. 3.9) було оцифровано за допомогою Procreate. Стилістично сторінка відображає макет зображення. Головним акцентом став малюнок силуетів закоханої пари в банці під ніжним

рожево-фіолетовим градієнтом з декораціями, що імітують світло – створюючи мрійливий та м’який ефект, підкреслюючи емоційну перспективу книги.

Рисунок 3.9 - фінальний макет готової обкладинки

Шрифт створено в стилі з рукописним шрифтом, що відповідає сучасним тенденціям у типографіці художньої літератури та робить шрифт більш візуально актуальним. Колірна палітра складається виключно з пастельних тонів, що позитивно впливає на емоції читача та резонує з любов’ю, тривогою, первинними емоціями.

В рамках комплексного дизайну художнього твору "Тисяча пам'ятних поцілунків" Тіллі Коул, на додачу до основної обкладинки, було розроблено графічний супровідний елемент - закладку для книги. Цей поліграфічний продукт є частиною сучасної мерчандайзингової підтримки книжкової продукції та одночасно виконує як практичну, так і естетико-комунікативну функції.

Закладка є візуальною інтерпретацією обкладинки книги: збережено основні кольори, стилістику, ілюстративну частину та типографічну ідентичність. Візуальна єдність з обкладинкою забезпечує безперервність брендингу та сприяє впізнаваності візуального стилю видання. Додатковим акцентом стало включення фрази "Любов — це пам’ять, яку не стерти", що

підкреслює тематику вічності кохання, пам’яті та емоційної глибини (див. рис. 3.10).

Композиція закладки вертикальна, збалансована за принципом симетрії. Центральним елементом є ілюстрація силуетів двох закоханих у банці, як і на обкладинці, проте в меншому масштабі, з акцентом на контраст фігур та фону. Верхня частина відведена під згадану емоційну цитату, а нижня — назву книги та ім’я автора. Таке композиційне рішення формує візуальну ієрархію: погляд читача переходить від емоційного змісту твору, до назви книги і автора через ілюстрацію, що підсумовує емоційний зміст твору.

Рисунок 3.10 - готові закладки для книги

Колірна гама закладки повторює основні тони обкладинки:

– основний фон – м’який градієнт, що поєднує рожево-бузковий (#EEC9E6), лавандовий (#D4B2F0) та пастельно-рожевий (#FDE3E3) відтінки. Ці кольори асоціюються з ніжністю, романтикою та спогадами, що відповідає емоційному наповненню книги.

– силуети — насичений темно-фіолетовий або чорний (#2E1D42), що створює контраст з фоном.

– серця в банці — теплі рожеві (#F4A6B7), які привертають увагу та виконують декоративну функцію.

Для текстового оформлення було обрано декоративний шрифт з рукописними рисами “Noteworthy”, який передає інтимність та емоційну відкритість. Його стилістика близька до сучасних каліграфічних шрифтів, таких як “Playlist Script” або “Amatic SC”, які часто використовуються в романтичному та молодіжному сегменті дизайну. Шрифт гармонійно поєднується з м’яким фоном і не перевантажує композицію. Анотація, назва та стилістика відповідає оригінально у виданню.

На фінальній стадії візуального оформлення книжки «Тисяча пам’ятних поцілунків» було розроблено супровідний мерч, котрий є ключовим компонентом сучасної комунікаційної стратегії в дизайні та видавничого бізнесу. Ця продукція виконує роль ідентифікатора бренду, зміцнює емоційну взаємодію читача з книжкою та допомагає розширити цільову аудиторію за межі звичайного книжкового кола.

До створеної серії входять:

– футболка (дизайн: спереду та ззаду);

– шопер (екоторба);

– горнятко;

– скляна статуетка.

Ці предмети оформлені у єдиному стилі з обкладинкою книги, водночас їх дизайн враховує специфіку композиції, форми та функціонального призначення кожного елементу.

Основоположним графічним компонентом в переважній більшості об'єктів виступає зображення сакури, як мистецько-символічного витвору, що

уособлює скороминущість буття, красу сьогодення та тематику пам'яті – ключову концепцію роману.

Крім того, в дизайні використано ілюстративний образ Поппі, однієї з головних дійових осіб, як особистості, що уособлює кохання, втрату й міць спогадів. Образ виконано в стилі умовної графіки з м’яким контуром, що надає йому універсальності для використання на різноманітних носіях.

Передня частина: ліворуч угорі, над областю, де б'ється серце, розташувався напис назви книжки – «Тисяча пам’ятних поцілунків». Шрифт, стилізований під рукописний, акцентує на емоційності історії та її інтимному зв'язку з листуванням головних героїв. Задня частина: центральним елементом виступає ілюстрація Поппі на фоні сакур. Вертикальна орієнтація малюнка та симетричність композиції дозволяють візуально привернути увагу, зберігаючи естетичні пропорції текстильного виробу (див. рис.3.11).

Рисунок 3.11 - Футболки

У дизайні чашки та шопера використано зображення гілки сакури. Стилізована назва книги, виконана тим же шрифтом, що й на обкладинці, також присутня. Образи було адаптовано до відповідного формату та матеріалу. На шопері зображення набуло більш плоского, графічного вигляду, натомість на

чащі формат компактніший, проте центральна композиція зберегла свою цілісність (див. рис. 3.12).

Рисунок 3.12 - Шопери та чашки

Скляна статуетка виконує виключно декоративну функцію, отже візуально відокремлений, застосовуючи виключно ілюстрацію головної героїні з сакурою, без словесних компонентів (див. рис. 3.13). Відмова від тексту дає змогу сфокусувати увагу на візуальній поезії образу, формуючи відчуття «довічного утримання спогаду», яке концептуально співзвучне з центральною метафорою книги.

Рисунок 3.13 - Статуетка з головною героїнею книги в сакурі

Палітра кольорів: делікатні рожеві, бузкові та фіолетові тони (характерні кольори сакури – #E9C4D0, #E3A9B6, #C27BA0). Шрифт використано “Noteworthy” каліграфічний, що підходить для романтичного жанру, легко читається й відповідає загальному стилю оформлення. Вся продукція розроблена з використанням принципів модульної сітки та центрованої компоновки, що дозволяє адаптувати графіку до різноманітних матеріалів та розмірів без втрати естетичних властивостей.

3.3 Використання цифрових технологій у розробці ілюстрацій

У сучасному світі ілюстрації цифрові інструменти стали незамінними помічниками, даючи художникам змогу вийти за межі звичного, прискорити творчий процес та легко адаптувати зображення до різноманітних потреб – від оформлення книжок до розробки цифрового мерчу. Цей розділ зосереджений на вивченні ключових цифрових засобів, методів їх використання та переваг, які вони надають у створенні ілюстрацій [41].

Однією з ключових особливостей цифрової ілюстрації є можливість поетапної роботи над зображенням. Використовуючи багатошарову структуру в графічних редакторах (наприклад, Adobe Photoshop, Procreate, Clip Studio Paint), художник має змогу легко вносити виправлення, експериментувати з текстурами, освітленням, кольорами та компонуванням. Це збільшує гнучкість роботи та дає змогу оперативно пристосувати одну ілюстрацію до різних цілей – обкладинки, плаката, футболки, цифрової листівки та інших. Також у використанні програм, таких як Adobe Photoshop, Illustrator, CorelDRAW, Affinity Designer, Sketch та інших, є безліч переваг, вони дають змогу митцям генерувати та редагувати ілюстрації з вражаючою деталізацією. Photoshop нерідко застосовують для обробки та ретушування фотографій, Illustrator і CorelDRAW - для створення векторних ілюстрацій, Affinity Designer та Sketch - для розробки комплексних макетів.

Особливу роль відіграє цифрове малювання з використанням графічних планшетів і iPad-пристроїв. Вони гарантують високу точність та контроль, а також дають художнику можливість працювати де завгодно. Більшість сучасних додатків відтворюють ефекти традиційних матеріалів – акварелі, гуаші, олівця, туші, що дозволяє створювати візуально теплі, "живописні" роботи у цифровому форматі. Графічні планшети та стилуси, виробництва Wacom, дозволяють художникам малювати у природній манері, використовуючи рухи руки та чутливість до натиску, що дає змогу створювати більш органічні та емоційно насичені ілюстрації.

Крім інструментарію, надзвичайно важливим є збереження технічної якості. Цифрові технології дають змогу працювати з високою роздільною здатністю (300–600 dpi), необхідною для друку, а також без зусиль експортувати зображення у різноманітні формати (PNG, TIFF, PDF) в залежності від технічних вимог [42].

Ще одним актуальним напрямом є використання штучного інтелекту та 3D-графіки. Хоча це питання все ще викликає дискусії щодо авторських прав, деякі ілюстратори використовують 3D-моделі для побудови складних композицій або позиціювання персонажів. Це значно скорочує час та сприяє підтримці анатомічної точності у зображеннях.

Варто згадати й переваги цифрових технологій у контексті мерчандайзингу: один цифровий файл можна швидко змінювати в розмірі та адаптувати до різних продуктів – футболок, чашок, постерів. Такий підхід не тільки економічно вигідний, а й забезпечує збереження єдиного візуального стилю для всієї лінійки продукції.

Векторна графіка відкриває можливість створювати зображення, які можна вільно збільшувати без втрати чіткості, що надзвичайно корисно для друку та публікацій. Растрова графіка ідеально підходить для деталізованих і складних візуалізацій з багатою текстурою [43].

Не менш важливим етапом є налаштування колірного профілю та відтворення кольорів задля забезпечення точності та узгодженості кольорів між екранами та друкованою продукцією.

Окремі програми, зокрема Adobe After Effects або анімаційні можливості Adobe Photoshop, дозволяють розробляти анімовані ілюстрації та інтерактивні ефекти для цифрових медіа [43].

Підсумовуючи, цифрові технології стали невід'ємною частиною процесу створення ілюстрацій як у книжковому, так і в комерційному сегментах. Вони гарантують ефективність, універсальність, контроль якості та відкривають нові можливості для творчості ілюстраторів у XXI столітті [44].

ВИСНОВКИ

В процесі виконання дипломної роботи було досягнуто мети – створення авторської ілюстративної концепції до роману Тіллі Коул «Тисяча пам’ятних поцілунків» з подальшим розробленням зразків мерчандайзингової продукції. У результаті вийшла візуальна інтерпретація твору, котра посилює емоційний вплив літературного тексту на читача та дає змогу розширити межі його сприйняття через візуальні засоби.

Під час дослідження було проаналізовано теоретичні засади книжкової ілюстрації, розкрито її значення як важливого інструменту візуальної комунікації, здатного відтворити зміст, настрій та атмосферу твору. Визначено сучасні підходи до оформлення художньої літератури, зокрема у жанрі романтики та драми.

Здійснено детальний аналіз роману «Тисяча пам’ятних поцілунків», охарактеризовано його основні теми (кохання, втрата, пам’ять, внутрішня сила), розкрито особливості персонажів та виявлено ключові емоційні моменти для ілюстрування. Це дало можливість сформувати цілісну концепцію візуального оформлення.

Проведено дослідження цільової аудиторії для з’ясування візуальних вподобань, очікувань та актуальних форматів взаємодії з книгою. Отримані результати дозволили адаптувати ілюстративний стиль та обрати релевантні типи мерчандайзингової продукції.

Розроблено серію авторських ілюстрацій, які відображають ключові сцени роману, глибоко передають емоційний зміст твору та візуалізують образи головних героїв. Ілюстрації виконані в ніжній, романтичній стилістиці з використанням делікатної палітри кольорів, символів (наприклад, сакура) та ліричних композиційних рішень.

Створено зразки супровідної продукції мерчу – закладинок, листівок, чашок, шоперів, футболки та скляної статуетки, які стали логічним продовженням візуальної мови книги. Усі об’єкти витримані в єдиному стилі, що посилює ефект емоційного зв’язку з історією та героями.

Отже, розробка ілюстративного оформлення та супутньої продукції підтвердила свою ефективність як способу поглиблення читацького досвіду. Представлений проєкт демонструє сучасний підхід до дизайну літературного твору, який виходить за рамки традиційного сприйняття книги та створює багатовимірну емоційно-візуальну комунікацію з аудиторією.

Результати дипломної роботи можуть бути використані як основа для видання ілюстрованої версії роману, а також як приклад для створення дизайну книжкової продукції в романтичному жанрі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник української мови / І. К. Білодід та ін. в 11 т. Київ : Наукова думка, 1980. 699 с. URL : https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001612
2. Данченко О. О. Історія української графіки. Київ : Либідь, 2001. 320 с. URL : https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/Danchenko_dis.pdf
3. Левчук Л. І. Книжкова ілюстрація: від рукопису до цифрової культури. Львів : Видавництво ЛНУ, 2015. 152 с. URL : https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi69/0050628.pdf
4. Шевчук В. І. Основи ілюстрування : навч. посіб. Київ : Каравела, 2010. 128 с.
5. Сучасна ілюстрація. Видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» URL : https://nupp.edu.ua/uploads/files/nauka/konferentsii/2023/pedagogika_03_23.pdf (ата звернення: 10.06.2025)
6. ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Чинний від 1996-01-01. Київ : Держспоживстандарт України, 1995. 17 с. URL : https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2024/04/dstu-3017-2015.pdf
7. Ільїн В. О. Книгознавство : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 232 с.
8. Кушнаренко Н. М. Основи бібліотекознавства, бібліографознавства і книгознавства : підручник. Київ : Знання, 2006. 270 с.
9. Божкова В. В. Мерчандайзинг : навч. посіб. Суми : ВТД «Університетська книга», 2016. 125 с.
10. Мозговий О. Г. Маркетинг у торгівлі : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 240 с. URL : http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/marketing.pdf

11. Данченко О. О. Історія української графіки. Київ : Либідь, 2001. 320 с. URL : https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/Danchenko_dis.pdf

12. Левчук Л. І. Книжкова ілюстрація: від рукопису до цифрової культури. Львів : Видавництво ЛНУ, 2015. 152 с. URL : https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi69/0050628.pdf

13. Чебикін О. В. Візуальні комунікації: структура та сприйняття : монографія. Київ : Мистецтво, 2012. 256 с. URL:https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/dissertation/1835/disborysenkoom.pdf

14. Лебедєва С. Ю. Основи дизайну : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2018. 224 с.

15. Гречанюк О. В. Книжкова ілюстрація як жанр графічного дизайну. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

16. Величко Н. Мистецтво ілюстрування дитячої книги з інтерактивними елементами : дис. … канд. мист. : 17.00.05 / ХДАДМ. Харків, 2021. 210 с.

17. Токар М. Героїчні образи української дитячої літератури в книжковій ілюстрації другої половини XX – початку XXI ст. : дис. … канд. мист. : 17.00.05 / Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2018. 200 с.

18. Кадоркіна Ю. Сучасна українська книжкова ілюстрація. Оформлення прози та віршованих збірок. *Молодий вчений.* 2018. № 12 (64). С. 20–24.

19. Клочков О. Є. Нові тенденції оформлення ілюстрованих видань художньої літератури в Україні. *Наукове мислення : наукова думка сучасності і майбутнього* : зб. тез доп. 9-ї всеукр. практ.-пізнав. конф. (м. Київ, 3-12 берез. 2017 р.). Київ, 2017. С. 45-48.

20. Огар Е. Культура сучасної дитячої книжки. *Видавнича галузь і кадри: досягнення, проблеми, перспективи*. 2002. С. 138-147.

21. Майовець А. Ілюстрування дитячих книг художниками-випускниками Української академії друкарства останньої чверті XX ст.: досвід художньо-технічного виконання. *Народознавчі зошити.* 2013. №4. С. 750-755.

22. Мельник О. Комп'ютерна графіка у сучасній книжковій ілюстрації: проблеми техніки та стилю. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.* Сер. Мистецтвознавство. 2015. №1 (Вип.33). С. 157-161.

23. Шульська Н., Манюхіна А. Ілюстративна культура сучасної дитячої книги: видавничі норми й читацькі вимоги. *Scripta manent: молодіжний науковий вісник інституту філології та журналістики.* 2016. С. 152-154

24. Овчінніков В. Історія книги: еволюція книжкової структури. Львів : Світ, 2005. 420 с. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000016395 (дата звернення: 09.06.2025)

25. Наливайко, Д. С. Основи літературознавства. Київ: Либідь, 2005. 384 с.

26. Літературна енциклопедія: у 2 т. Харків: Фоліо, 2010. 652 с. URL: https://archive.org/details/literaturoznavchat2/page/n599/mode/2up (дата звернення: 09.06.2025)

27. Лагутенко О. Graphein графіки : нариси з історії української графіки XXст.. Київ : Грані-Т, 2007. 165 с. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000012508 (дата звернення: 09.06.2025)

28. Кол Т. Тисяча пам'ятних поцілунків / пер. з англ. О. Ісаєнко. Київ : КМ-Букс, 2021. 320 с.

29. Tilly Cole. Official Website. URL: https://www.tillycolebooks.com

30. A Thousand Boy Kisses by Tilly Cole. *Goodreads.* URL: https://www.goodreads.com/book/show/25912358 (дата звернення: 09.06.2025)

31. Romance Author's Guide to Creating and Selling Merch. *Write with Harte.* URL: https://writewithharte.com/romance-authors-guide-to-creating-and-selling-merch/ (дата звернення: 09.06.2025)

32. Krajnović A., Hordov M., Župnek M. Children as a Target Market in the Branding Process with Emphasis on Ethical Aspects. *DIEM: Dubrovnik International Economic Meeting.* 2019. Vol. 4, No. 1. P. 123–132. URL: https://hrcak.srce.hr/228695 (дата звернення: 09.06.2025)

33. Big Red Illustration Agency. Illustrating for Different Age Groups: A Guide for Children's Book Artists. *Big Red Illustration.* URL: https://bigredillustration.com/articles/illustrating-for-different-age-groups-a-guide-for-childrens-book-artists/ (дата звернення: 05.06.2025).

34. Schaeffer K. Among many U.S. children, reading for fun has become less common, federal data shows. *Pew Research Center.* URL: https://www.pewresearch.org/short-reads/2021/11/12/among-many-u-s-children-reading-for-fun-has-become-less-common-federal-data-shows/ (дата звернення: 05.06.2025).

35. Kumar M., Kim Y.-K. Visual merchandising and store atmospherics: An integrated review. *Journal of Business Research.* 2022. Vol. 145. P. 435–449. URL: https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.07.019 (дата звернення: 05.06.2025).

36. Creating Covers That Appeal to Multiple Demographics. Beautiful Premade Fantasy Romance Book Covers. *JenAndAshley.com* URL: https://www.jenandashley.com/creating-covers-that-appeal-to-multiple-demographics (дата звернення: 09.06.2025)

37. Procreate. URL: https://procreate.com (дата звернення: 09.06.2025)

38. House L., Hill J. Digital Painting Techniques: Practical Techniques of Digital Art Masters. Oxford : Focal Press, 2009. 289 p.

URL:https://materialdeconsultaib.wordpress.com/wp-content/uploads/2016/05/arte-digital-art-masters-vol-1.pdf (дата звернення: 09.06.2025)

39. Jenkins H. Convergence Culture: Where Old and New Media Collide. New York : NYU Press, 2006. 336 p. URL: https://www.dhi.ac.uk/san/waysofbeing/data/communication-zangana-jenkins-2006.pdf (дата звернення: 09.06.2025)

40. Kapferer J.-N. The New Strategic Brand Management. 6th ed. London : Kogan Page, 2021. 133 p. URL: https://www.researchgate.net/publication/281803401_The_New_Strategic_Brand_Management

41. Types of Illustration Techniques. *Noun Project* URL: https://blog.thenounproject.com/types-of-illustration-techniques/ (дата звернення: 09.06.2025)

42. Adobe Photoshop. URL: https://www.adobe.com/products/photoshop.html (дата звернення: 09.06.2025)

43. Калюжна В. В., Чайковська Є. Ю. Сучасні тенденції у мові наукових періодичних видань. *Лінгвістика XXI століття.* 2016. С. 73-81. - URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/linds_2016_2016_10

44. Баранова І. О. Використання цифрових технологій у створенні ілюстрацій до художніх творів. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2021. №3. С. 45–51. URL: https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/03/kotlyar_visnyk_hdadm_20212_100-anniversary_academia.pdf